

Samhällsbyggnadssektorn har en avsevärd betydelse för ett effektivt och konkurrenskraftigt näringsliv och en hållbar samhällsutveckling. Det låter som en självklarhet, men hur ser det egentligen ut i branschen – vilken forskning görs för att tillgodose behoven i samhället?

Framtidssymposium Forskning

“Det krävs en revolution som stavas samverkan”

– I dag är byggsektorn ineffektiv och det finns en splittring bland beställare/byggare/brukare. Vi ligger långt efter i vår bransch, säger Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist.

Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist har tagit fram en forskningsrapport för KK-stiftelsens räkning. Den heter *Beställa Bygga Bruka – ett exceptionellt kompetenslyft för brukarnytta i världsklass* och handlar om att hitta en hållbar utveckling i sektorn och en gemensam forskningsplattform att utgå från. En viktig företeelse, som hon har kommit fram till i rapporten, är att det saknas gemensam statistik om vad brukaren efterfrågar. Hon har tidigare arbetat inom den globalt mycket konkurrensutsatta bilindustrin i många år och har flera goda exempel att dela med sig av.

- I bygg- och fastighetsbranschen är det få som vet vad kunden vill ha. I bilindustrin kan jag gå in i en tabell och läsa exakt vad alla Toyotakunder tycker om vindrutetorkarna. Jag kan inte hitta den här typen av statistik inom samhällsbyggnadssektorn.

Katastrof att bara se till priset

En annan dimension som Fräjdin-Hellqvist lyfter fram är just att politikerna

måste anpassa de viktiga frågeställningarna i regelverken. Hon är skeptisk till att lagen om offentlig upphandling till så stor del bara handlar om pris.

– Det är katastrof, katastrof, katastrof! Om vi vill ha en hållbar utveckling och kvalitet under en längre period måste vi vidga vyerna bortom priset. Och det är klart att så länge det sitter en ensam tjänsteman, som ska ta ett stort beslut utan att kanske faktiskt ha kompetensen, är det inte konstigt att resultatet blir som det blir.

Fräjdin-Hellqvist menar att det finns mycket kunskap men också kunskapsluckor i sektorn. En förklaring är att forsknings- och utvecklingsinsatser aldrig varit högt prioriterat på ett övergripande plan.

– Det behövs en kulturrevolution i sektorn och den stavas samverkan. Fastighetsägare, byggherrar, politiker, företagsledare, utbildare, ja alla måste vara med och dela på arbetet. Vi måste alla bli bättre på att ställa krav. Mycket högre krav - det handlar om överlevnad på många plan, säger Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist.

TEXT HELENA BÄCKHED FASTIGHETSNYTT

KK-stiftelsens forskningsprogram har lagt fram en rad önskemål om hur samhällsbyggnadssektorn kan förbättras. Programmet föreslås omfatta åtta delprojekt:

Attityd och kultur: Skapa insikt om betydelsen av att förändrad attityd och ny kultur inom sektorn.

Beställarkompetens: Utveckling av vad som menas med beställarkompetens och identifiera vilken kompetens som behövs beroende på omfattning av beställningen.

Kunskapslyft i gymnasieskolan: Skapa god förståelse för stadsplanering och hållbart byggande bland elever samt genomföra ett kunskapslyft för yrkeslärare och eleverna i yrkesutbildningarna.

Hållbart byggande: Utveckla kompetens och kunskap om hur man skapar effektivitet och kvalitet i alla led i byggprocessen.

Brukarstatistik för forskning och utveckling: Utveckla en gemensam databas.

Fortbildning och kunskapsöverföring: Identifiering av kunskapsbehov, genomföra utbildning samt identifiera system för kunskapsöverföring.

System för lärprocesser, inklusive BIM (ByggnadsInformationsModell): Definiera och starta upp BIM i Sverige motsvarande de statliga satsningarna i de nordiska länderna samt utveckla system för institutionaliserade lärprocesser.

Kunskaps- och attitydmätning: Utforska effekterna av programmet genom att mäta förändring av attityd och faktisk kunskap under programmets gång.

Läs mer om rapporten *Beställa Bygga Bruka – ett exceptionellt kompetenslyft för brukarnytta i världsklass* på www.kks.se